Asiantuntijalausunto 1 (2)

Bergholm, Löfgren, Lahermaa/pg 6.9.2016

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
kuuleminen 13.9.2016

Kuulemiseen tulee PSKJ:n yhteiseksi edustajaksi SAK:n erikoistutkija, dosentti Tapio Bergholm

Lausuntopyyntönne 1.9.2016, HE 98/2016vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain ja tasa-arvovaltuutetusta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

- Palkansaajakeskusjärjestöt SAK, Akava ja STTK (myöhemmin tekstissä palkansaajakeskusjärjestöt) kannattavat sovintomenettelyä koskevien säännösten sisällyttämistä tasa-arvolakiin ja tasa-arvovaltuutetusta annettuun lakiin.

Tasa-arvolakiin on esitetty lisättäväksi sovintomenettelyä koskevat säännökset. Tasa-arvovaltuutettu voisi ryhtyä toimenpiteisiin sovinnon aikaansaamiseksi osapuolten välillä syrjintää koskevissa asioissa ja yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta voisi vahvistaa saavutetun sovinnon. Tasa-arvovaltuutetusta annettuun lakiin on esitetty lisättäväksi tasa-arvovaltuutetun sovinnon edistämistä koskeva tehtävä.

Palkansaajakeskusjärjestöt kannattavat esitystä. Esitys parantaisi sukupuolen perusteella syrjintää kokeneen oikeusturvaa tarjoamalla matalan kynnyksen oikeussuojakeinon. Lisäksi se yhdenmukaistaisi tasa-arvolain ja yhdenvertaisuuslain oikeussuojakeinot. Yhdenvertaisuuslakiin sisältyy jo sovintomenettelyä koskevat säännökset ja yhdenvertaisuusvaltuutetun kokemukset siitä ovat olleet hyviä. Esitys olisi myös vastaus YK:n, Euroopan Neuvoston ja EU:n taholta esitettyihin syrjintää koskevien oikeusturvan tosiasiallista saavutettavuutta koskeviin huomioihin. Toteutuessaan esityksen voi arvioida parantavan sukupuolten välistä tasa-arvoa.

Lausunnossamme Sosiaali- ja terveysministeriölle 28.4.2016 korostimme:

- Tasa-arvovaltuutetulle tulee varmistaa riittävät resurssit tehtäviensä hoitamiseen
- Sovintomenettelyn käynnistämisen tulee automaattisesti katkaista tasa-arvolain mukaisen kanneajan vanheneminen
- Vahvistetun sovittelun mukaisen hyvityksen tulee olla verovapaa

SAK
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Hakaniemenranta 1, 3. krs, 00530 Helsinki
PL 157, 00531 Helsinki
vaihde 020 774 000
www.sak.fi

AKAVA
Akava ry
Rautatieläisenkatu 6
00520 Helsinki
vaihde 020 7489 400
www.akava.fi

STTK
Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
Mikonkatu 8 A, 6. krs, 00100 Helsinki
PL 421, 00101 Helsinki
vaihde (09) 131 521
www.sttk.fi

SAK AKAVA STTK

Asiantuntijalausunto

Bergholm, Löfgren, Lahermaa/pg 6.9.2016

Palkansaajakeskusjärjestöt pitivät tärkeänä, että tasa-arvovaltuutetun resurssit turvataan myös uuden tehtävän hoitamiseksi.

Palkansaajakeskusjärjestöt edellyttivät, että jatkovalmistelussa kiinnitetään huomiota kanneajan vanhentumiseen. Esityksen perusteluihin on kirjattu, että ”Sovinto tulee pyrkiä saavuttamaan riittävän aikaisin ennen hyvitystä koskevan kanneajan päättymistä”.

Kun tiedossa on tasa-arvovaltuutetun jo nyt niukat resurssit ja siitä johtuva käsittelyaikojen venyminen, tulee varmistaa, että syrjintää kokeneella olisi aina siihen asti, kunnes sovinto on vahvistettu lautakunnassa, mahdollisuus katkaista hyvityskanteen vanheneminen nostamalla asiassa kanne tuomioistuimessa. Mikäli sovinto sittemmin vahvistettaisiin lautakunnassa, voisi sen ehdoksi ottaa kanteen poisvetämisen tuomioistuimesta.

Palkansaajakeskusjärjestöjen mielestä paras ja selkein olisi säädös, jonka mukaan sovintomenettelyn käynnistäminen automaattisesti katkaisisi hyvityskanteelle säädetyn kanneajan.

Palkansaajakeskusjärjestöt pitävät tarpeellisena, että mahdollisen hyvityksen verovapautta koskeva epäselvyys korjataan. KHO:n päätöksen (KHO 1993-B-514) mukaan naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 11 §:n nojalla maksettua hyvitystä sukupuolen perusteella tapahtuneesta syrjinnästä ei ole katsottu veronalaiseksi tuloksi. Kutenkin keskusverolautakunta (KVL 20/2010) on tehnyt ennakkoratkaisun, jonka mukaan yhdenvertaisuuslaissa tarkoitettu hyvitys katsottiin veronalaiseksi ansiotuloksi. Tämän takia on välttämätöntä lisätä verovapautta koskevat tarvittavat kirjaukset verotusta koskevaan lainsäädäntöön. Tämä olennainen asia puuttuu kokonaan hallituksen esityksestä.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Akava ry

Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry

Lisätietoja Tapio Bergholm, erikoistutkija, SAK ry, tapio.bergholm@sak.fi
Maria Löfgren, johtaja, Akava ry, maria.lofgren@akava.fi
Anja Lahermaa, lakimies, STTK ry, anja.lahermaa@sttk.fi

SAK AKAVA STTK

Asiantuntijalausunto

Bergholm, Löfgren, Lahermaa/pg 6.9.2016